

[Økonomi- og arbejdsministeren.]

gunstigere for flæskeproducenten end for et år siden.

Det billede, afsætningsvilkårene tegner for landbruget, er imidlertid ikke opmuntrende. Som det er velkendt for det høje ting, står dansk landbrug i sin afsætningspolitik over for en mur af landbrugsbeskyttelse på de udenlandske markeder. Dette forhold har gennem de seneste år haft den for hele det danske samfund meget ubehagelige konsekvens, at landbruget ikke har kunnet forøge sin eksportindtjening væsentligt. I visse perioder, når eksportmængden var lille, kunne priserne være relativt tilfredsstillende, i andre perioder, hvor eksportmængden var større, var priserne lavere. Eksportværdien, pris gange mængde, har det vist sig praktisk taget umuligt at presse i vejret. I 1956 indbragte den samlede eksport af hovedlandbrugsvarer, kød og kvæg, flæsk og svin, smør, ost og æg 3 375 mill. kr. eller kun 160 mill. kr. eller 5 pct. mere end for 3 år siden i 1953.

I hele dette forhold må man utvivlsomt søge en væsentlig grund til Danmarks vanskelige økonomiske stilling. En udvidelse af produktion og beskæftigelse her i landet og en forøgelse af velstanden forudsætter et meget livligt varebytte med udlandet, idet en forudsætning for en forøgelse af praktisk taget enhver form for økonomisk aktivitet i Danmark er en forøgelse af importen. Denne øgede import forudsætter atter, at eksporten øges, men når vort hovedeksport erhverv, der stadig tegner sig for godt halvdelen af den samlede vareeksport, næsten synes udelukket fra at øge sine valutaindtægter, er de krav, som stilles til den øvrige eksport om ekspansion, først og fremmest til industrien, så store, at de vanskeligt har kunnet honoreres. Industrieksportens valutaindtjening var ganske vist i 1956 ikke mindre end 70 pct. højere end i 1953, men denne stigning har kun bevirket en forøgelse af den samlede eksport på 18 pct., hvilket man altså må konstatere har været utilstrækkeligt til at løse vore valuta-problemer.

For 1957 kan man som nævnt regne med, at eksportmængden af landbrugsvarer vil blive større, end den var i fjor, men på bag-

grund af de afsætningsvanskeligheder, jeg netop har omtalt, må man regne med, at priserne gennemgående vil blive lavere end i fjor. I årsoversigten har man regnet med, at landbrugets samlede valutaindtjening dog skulle blive lige så stor i år som i fjor. Denne vurdering er baseret på udviklingen i januar og februar, men de allerseneste prisfald på landbrugsvarer tilsiger, at man nu må anlægge en endnu forsigtigere vurdering, selv om man vel ikke skal gå så langt i sin pessimisme, at man helt opgiver troen på enhver sæsonmæssig prisstigning på æg og smør.

Man har rejst det spørgsmål, om det nye europæiske markeds dannelse ikke på længere sigt kan bedre vor situation. Dette vil helt afhænge af, dels hvorledes forhandlingerne om det europæiske frihandelsområde under OEEC forløber, dels hvilke alternative muligheder der åbner sig for os i relation til de seks lande. Imidlertid må man være klar over, at de løsninger, der her kan opnås, selv i gunstigste fald stort set først vil få praktiske virkninger på meget lang sigt, formentlig i løbet af en 15-17-årig periode, tidligst begyndende i 1959. De vanskeligheder, der ligger foran os i år, kan altså ikke ventes afhjulpet ad denne vej, og om de europæiske ordninger overhovedet vil få gunstige virkninger for vor landbrugs-eksport, er det ikke muligt at vurdere på det foreliggende grundlag. Der regnes i den økonomiske årsoversigt med, at den indenlandske efterspørgsel både til investering og forbrug i 1957 vil blive større end i 1956. Der skulle således gennem øget afsætning både til hjemmemarkedet og til eksport blive skabt grundlag for øget produktion og beskæftigelse i forhold til 1956. Denne tendens har jo allerede ret tydeligt vist sig i den forløbne del af 1957.

Imidlertid vil der — som jeg tidligere har omtalt — derved også ske en forøgelse af forbruget af importerede varer. Selv om pristendensen på råvaremarkederne for øjeblikket nærmest er nedadgående, tør man ikke antage, at dette vil blive udslaggivende for prisniveauet for importen i 1957, og de stedfundne prisstigninger vil i hvert fald medføre en merudgift til importen. Råvarepriserne ligger i begyndelsen af året højere end gennemsnitsimportpriserne for 1956, således